

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПЛАНУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Планування господарської діяльності підприємства та її результатів є важливою функцією управління, яка знаходиться у взаємозв'язку та взаємодії з іншими функціями менеджменту: організацією, координуванням, контролем, регулюванням, стимулюванням та аналізом. Планування виступає центральною ланкою всієї системи господарського механізму управління і регулювання виробництва.

Головним результатом господарської діяльності будь-якого підприємства є прибуток. Планування прибутку необхідно для того, щоб власники підприємства мали можливість приймати рішення стосовно дивідендної та інвестиційної політики; для ефективного розподілу коштів і направленню їх на оновлення виробничих засобів; для виявлення внутрішньогосподарських резервів виробництва, раціонального використання всіх наявних ресурсів підприємства [2].

Планування результатів господарської діяльності в умовах стабільної економіки здійснюється на період від 3 до 5 років. Якщо політична та економічна ситуація є нестабільною, планування здійснюється на короткостроковий період – квартал, півріччя.

Ефективність та достовірність побудованих планів істотно залежать від методів, що використовуються. При плануванні прибутку застосовують три основних методи [1; 3]:

1. Метод прямого розрахунку є доволі поширеним на вітчизняних підприємствах. Застосовується зазвичай при незначному асортименті продукції, а також при створенні чи розширенні діючого підприємства, або при реалізації інвестиційного проекту. Даний метод передбачає наступні етапи:

– маркетинг: вивчається платоспроможний попит, аналізуються можливості виробництва та планується об'єм продажу;

– виробниче планування: проводиться аналіз залишків готової продукції на складі на початок періоду, визначається виробнича програма та плануються залишки готової продукції на кінець періоду;

– планування собівартості: виявляється потреба в матеріалах, плануються витрати на оплату праці, складається кошторис виробничих витрат, формується виробнича собівартість продукції, що реалізується, на початок та на кінець запланованого періоду;

– планування прибутку від реалізації: складається кошторис адміністративних витрат, складаються кошториси комерційних витрат та формується план по прибутку від реалізації;

– проектування прибутку до оподаткування: складається кошторис операційних доходів та витрат, кошторис позареалізаційних доходів та витрат та формується проект прибутку до оподаткування [1; 3; 4].

2. Аналітичний метод планування прибутку зазвичай використовується в доповнення прямого методу, для того щоб його перевірити та проконтролювати. Визначення прибутку за цим методом відбувається за наступними етапами (рис. 1).

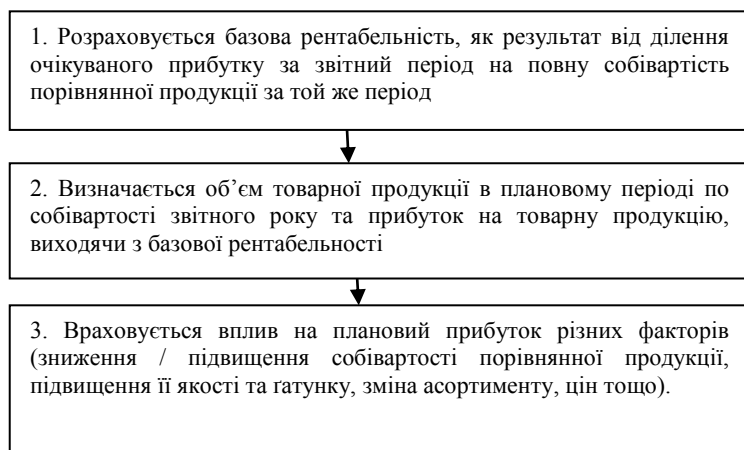

Рис. 1. Етапи реалізації аналітичного методу планування прибутку [1]

Перевагою цього методу є те, що він дає можливість визначити вплив окремих факторів на плановий прибуток.

3. Метод планування на основі аналізу точки беззбитковості (CVP-метод). Передбачає використання тієї ж інформації, що і при методі прямого рахунку. При використанні даного методу першим кроком обчислюється точка беззбитковості, а потім визначається маржинальний прибуток (сума прибутку та постійних витрат). Даний метод надає можливості гнучкого коригування планів [2].

Отже, планування прибутку та інших результатів господарської діяльності підприємства є важливою складовою управлінського процесу та формує інформаційно-аналітичний базис для управління діяльністю

підприємства. Здійснення планування результатів господарської діяльності підприємства, а також визначення орієнтовних розмірів прибутку важливе як для самого підприємства, так і для акціонерів, інвесторів, постачальників, кредиторів, банків, що пов'язані з діяльністю даного підприємства. Отже, планування результатів господарської діяльності підприємства в сучасних ринкових умовах – важливий фактор успішної діяльності підприємства.

Список літератури:

1. Гринчуцький В. І., Карапетян Е. Т., Погріщук Б. В. Економіка підприємства: навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2010. 304 с.
2. Корбутиак А. Г., Сокровольська Н. Я. Особливості планування рівня рентабельності вітчизняних підприємств у сучасних умовах // Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2017. Вип. 16, ч. 1. С. 153-157.
3. Непочатенко О. О. Фінанси підприємств: навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2013. 504 с.
4. Сагайдак-Нікітюк Р. В. Управління господарською діяльністю підприємства: навч. посіб. Харків : Зебра, 2015. 256 с.